

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykket nr. 1 vedrørende dispositioner med hensyn til statens aktier i Kryolitselskabet Øresund A/S tilbage fra finansudvalget.

Af Camre (S) m.fl.
(Fremsat 8/10 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Regeringen afviser det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, og det er der sikkert ikke noget overraskende i. Havde vi ikke gjort det, havde jeg naturligvis ikke fremsendt det pågældende aktstykket til finansudvalget. Men sagen har et sådant perspektiv, at jeg gerne vil benytte lejligheden til at komme med i alt fald tre bemærkninger om selve sagen.

Den første er, at det i sin tid har været overordentlig nyttigt, at staten gik ind i selve kryolitbrydningen i Grønland. Det var en stor og vanskelig opgave at løse, en opgave, som klart skulle have offentlig deltagelse. Nu er sagen imidlertid den, at der ikke er mere kryolit, at selve brydningen af kryolit er ophørt, og derfor er det logisk og naturligt, at staten trækker sig ud af denne opgave.

Min anden kommentar går på det rent økonomiske. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi faktisk i Danmark har brug for nogle penge, at vi har en stor udlandsgæld, og derfor er det naturligt, at staten forsøger at få en indtægt til at betale noget af denne udlandsgæld med.

Man kunne også sige, at når socialdemokratiet fremsætter dette beslutningsforslag, ligger der måske nogle ideologiske holdninger bag. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, det kan ordføreren jo sige noget om senere, men hvis det er sådan, at man mener, at staten skal involvere sig aktivt i erhvervslivets drift, så er det altså ikke regeringens holdning. Vi har meget tillid til, at der i Danmark er et dynamisk og et dygtigt erhvervsliv, og vi ved, at Kryolitselskabet, selve koncernen, har været drevet effektivt og dygtigt i mange år, og at det helt bestemt vil fortsætte. Det er en god og en ekspansiv virksomhed, og vi har

masser af tillid til, at det private erhvervsliv kan klare den slags opgaver.

Må jeg så komme med en særlig kommentar til det sidste, der står i beslutningsforslaget, om relationen til Grønland. Jeg vil godt prøve at sige det, jeg gør nu, så upolemisk og indtrængende, som det overhovedet er mig muligt. Det er klart, at Grønland gerne ville have en større del af nettoprovenuet. Der er stor forskel på, at man gerne vil have 400 mill. kr. eller 450 mill. kr., og at vi i vort aktstykke til finansudvalget skriver, at der skal bruges 50 mill. kr. til Grønlandsformål. Det er ikke dér, det indtrængende ligger. Det indtrængende ligger i, at jeg vil bede alle, uanset hvilken holdning de har, om ikke at genoptage den forældede form for argumentation, som varede fra 1721 og til den 4. august 1948 klokken 3 om eftermiddagen. Dansk Grønlandspolitik i moderne tid blev startet af daværende statsminister Hans Hedtoft i en stor, spændende, perspektivrig tale, der blev holdt i Godthåb, Nuuk, denne 4. august 1948 kl. 15.00, og da lovede Hedtoft, at fra nu af ville vi aldrig igen diskutere forholdet mellem indtægter og udgifter i Grønlandsspørgsmål. Det havde man gjort, fra Hans Egede kom derop i 1721 og til 1948. I al den tid havde man sagt, at Grønland skulle ikke give overskud, men det måtte heller ikke give underskud.

Der har stået mennesker på denne talerstol, der havde Grønland som deres ansvarsområde, og som med bekymring har talt om, at i år havde kryolitten ikke givet så meget i indtægt, så nu var det muligt, at de danske skatteborgere ikke længere ville betale til Grønland. Derfor kan man mene hvad som helst om, hvor mange penge Grønland skal have i denne sammenhæng, men gør Grønland den tjeneste ikke at bruge den argumentation, at fordi kryolitten oprindelig var et grønlandsk initiativ, skal vi nu sætte en eller anden relation mellem indtægter og udgifter i Grønlandsrammen. Vi bruger hvert år godt og vel 2 mia kr. – i øjeblikket er det oppe på 2,6 mia kr. Det, vi taler om har været udbyttet til Grønland af kryolitten, og som der fuldt ud er kompenseret for, er en 15-16 mill. kr. om året.

Jeg ville naturligvis være en ejendommelig Grønlandsminister, hvis jeg ikke afsluttede med at sige, at vi i vores ministerium også synes, vi har en stram ramme, og at vi derfor